

ZAPISNIK

sa Devete sjednice Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu održane 18. maja 2017. godine

Sjednica je počela u 11 sati.

Predsjedavao je Željko Aprcović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: Marija Maja Ćatović, Bogdan Fatić, Andrija Nikolić, Radule Novović i Petar Smolović.

U skladu sa članom 65 Poslovnika Skupštine Crne Gore, sjednici je prisustvovala poslanica Marta Šćepanović, kao zamjena poslanika Miloša Nikolića.

Sjednici su prisustvovali predstavnici podnosioca Izvještaja o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2016. godinu, Ivica Stanković, Vrhovni državni tužilac i predsjednik Tužilačkog savjeta, Veselin Vučković, zamjenik Vrhovnog državnog tužioca i Milivoje Katnić, Glavni specijalni tužilac.

Sjednicu je pratila i predstavница NVO Institut alternativa, Miljana Babić.

Rad sjednice pratili su i predstavnici medija.

Za sjednicu je predložen sljedeći:

DNEVNI RED:

1. Izvještaj o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2016. godinu, koji je dostavilo Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore.

Predloženi dnevni red je usvojen jednoglasno. Prije prelaska na rad po utvrđenom dnevnom redu jednoglasno su usvojeni zapisnici sa Pete, Sedme i Osme sjednice Odbora.

PRVA TAČKA - Izvještaj o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2016. godinu, koji je dostavilo Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore.

Predsjednik Odbora, poslanik Željko Aprcović, otvorio je raspravu povodom prve tačke dnevnog reda podsjećajući na odredbu Zakona o Državnom tužilaštvu koja se odnosi na dostavljanje i sadržinu Izvještaja kao i na odredbu Poslovnika Skupštine Crne Gore vezanu za donošenje zaključaka povodom razmatranja izvještaja koje pojedini organi, saglasno zakonu, dostavljaju Skupštini. Nakon toga, dao je riječ Ivici Stankoviću, predstavniku podnosioca Izvještaja o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2016. godinu.

U uvodnoj riječi, Ivica Stanković, Vrhovni državni tužilac i predsjednik Tužilačkog savjeta, je dodatno istakao da predmetni Izvještaj sadrži pravne i organizacione osnove koje se tiču stanja kadrovskih potencijala, materijalnih uslova za rad tužilaca, javnosti rada, sprovedenih oblika edukacije tužilačkog kadra, kao i aktivnosti vezane za etiku tužilačke profesije. Takođe je ukazao da Izvještaj, u posebnom dijelu, sadrži podatke o aktivnostima Tužilačkog savjeta iz okvira njegove nadležnosti. Pored toga, VDT je naglasio da su u izvještaju detaljno izloženi podaci o

stanju i kretanju kriminaliteta u prethodnoj godini izraženi kroz kriminalitet punoljetnih lica. U odnosu na predmete Državnog tužilaštva prema maloljetnicima, Ivica Stanković je saopštio da Izvještaj, u posebnom dijelu, sadrži detaljnu analizu fenomenologije krivičnih djela čiji su izvršiocima navedena lica. Kada su u pitanju krivični predmeti po nepoznatim izvršiocima, ukazao je da je pregled istih iskazan kroz tekstualni i tabelarni pregled krivičnih djela po glavama KZ-a. Ivica Stanković je, takođe, istakao da Izvještaj sadrži i pregled rada po svim tužilaštvima kao i detaljne zaključke koji se odnose na rezultate rada ali i buduće mjere i aktivnosti u cilju sprovođenja Strategije reforme pravosuđa 2014 - 2018 i Akcionog plana za njeno sprovođenje kao i Akcionih planova za Poglavlja 23 i 24.

U daljem izlaganju, Vrhovni državni tužilac i predsjednik Tužilačkog savjeta se osvrnuo i na izvršenje zaključaka i preporuka koje je Skupština Crne Gore usvojila povodom Izvještaja o radu za 2015. godinu, prije svega u dijelu povećanja povjerenja građana u rad ove institucije, transparentnosti rada kao i kontinuirane obuke kadra u Državnom tužilaštvu i Tužilačkom savjetu. Kada su u pitanju predmeti ratnih zločina, istakao je da je Specijalno državno tužilaštvo, u skladu sa Strategijom Vrhovnog državnog tužilaštva za istraživanje ratnih zločina, ostvarilo saradnju sa tužilaštvima država u okruženju u cilju identifikacije izvršilaca krivičnih djela ratnih zločina koji su crnogorski državljani i eventualnog ustupanja predmeta koji su formirani u tim tužilaštvima. U vezi sa tim, smatra da je Državno tužilaštvo pokazalo proaktivan pristup kako na domaćem tako i na međunarodnom planu, imajući u vidu činjenicu da je Crna Gora prihvatila preporuku da ratifikuje CAMPALA amandmane na Rimski statut o krivičnom djelu agresije.

Kada je u pitanju primjena instituta odloženog krivičnog gonjenja, VDT je saopštio da su državni tužioci u 2016. godini riješili predmete protiv 591 učinioaca. Na osnovu sporazuma o priznanju krivice, presudom nadležnog suda, riješeni su predmeti protiv 167 učinilaca krivičnih djela, od čega kod osnovnih i viših državnih tužilaštava 139, a kod Specijalnog državnog tužilaštva 28 sporazuma. Istrage koje su pokrenute i koje su rezultirale podizanjem optužnice, u izvještajnom periodu, u prosjeku su trajale 4 mjeseca i 21 dan. Sve optužnice su potvrđene od strane nadležnih Viših sudova u postupku kontrole i potvrđivanja optužnica.

Učestvujući u raspravi, poslanica Marta Šćepanović je pohvalila podnešeni Izvještaj u dijelu koji se odnosi na primjenu instituta odloženog krivičnog gonjenja i sporazuma o priznanju krivice. Pored toga, postavila je pitanje vezano za krivična djela terorizma, imajući u vidu činjenicu da je u izvještajnom periodu podnešena samo jedna krivična prijava od strane Uprave policije. U odnosu na finansijasku istragu, postavila je pitanje da li je postignut napredak u dijelu trajnog oduzimanja imovine stečene krivičnim djelom. Komentarišući nedavno dato obavezujuće uputstvo VDT-a vezano za zabranu pritvora dvojice poslanika, poslanica Šćepanović je postavila pitanje koji su razlozi opredijelili VDT-a da donese takvu odluku.

Odgovarajući na pitanje poslanice Šćepanović u vezi obavezujućeg uputstva, VDT Ivica Stanković je ukazao da isto nije predmet Izvještaja o kojem se raspravlja te da ne bi javno komentarisao nepravosnažne predmete. Sa druge strane, saopštio je da je navedeno uputstvo objavljeno na internet stranici Državnog tužilaštva i samim tim je dostupno javnosti. Tim povodom, istakao je da postoje jasni pravni razlozi

sadržani u ZKP-u a koji se odnose na pretpostavku nevinosti i određivanje pritvora kao krajnje mjere.

Kada je riječ o krivičnim djelima iz oblasti terorizma, Glavni specijalni tužilac, Milivoje Katnić, je saopštio da je Uprava policije, primjenjujući radnje otkrivanja, saznala da je jedno lice sa teritorije Crne Gore duže vremena boravilo na ratištu u Siriji i da se vratilo u Crnu Goru o čemu su prikupljeni dokazi pa je isto procesuirano kod nadležnog suda. Tim povodom, istakao je da je Crna Gora stvorila kako pravni tako i institucionalni okvir za gonjenje počinitelaca najtežih krivičnih djela što je posebno zaokruženo donošenjem Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene krivičnim djelom i da su podaci o tome sadržani u posebnom dijelu izvještaja. Vezano za finansijsku istragu, Glavni specijalni tužilac je naglasio da postoji jasno načelo da niko ne može zadržati imovinu koju je stekao krivičnim djelom i da će u tom pravcu Specijalno državno tužilaštvo nastaviti da predlaže nadležnim sudovima oduzimanje imovine stečene izvršenjem ovih krivičnih djela. U tom kontekstu, naglasio je i da je pravosnažnim sporazumima o priznanju krivice predloženo oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom od strane okrivljenih, što je prethodno detaljno utvrđeno na osnovu zakonskih procedura. Glavni specijalni tužilac je takođe naglasio da kada su ovi predmeti u pitanju Specijalno državno tužilaštvo nema problema u pogledu stručnih kapaciteta.

Poslanica Marta Šćepanović, u svojoj riječi, je zatražila dodatni komentar u odnosu na krivična djela ratnih zločina imajući u vidu činjenicu da su u izvještajnoj godini pokrenuta dva nova predmeta.

Glavni specijalni tužilac, Milivoje Katnić, u svom odgovoru, je dodao da Specijalno državno tužilaštvo postupa u skladu sa navedenom Strategijom Vrhovnog državnog tužilaštva za istraživanje ratnih zločina. Takođe je istakao da su prilikom formiranja ovog tužilaštva preuzeti neki predmeti koji su bili u okviru Odeljenja za organizovani kriminal. Pored toga, saopštio je da je Specijalno državno tužilaštvo formiralo dva nova predmeta i da je u jednom predmetu podignuta optužnica te da sledi kontradiktorni postupak. Naime, radi se o ratnom zločinu koji je počinjen na teritoriji Kosova od strane državljanina Crne Gore. Drugi predmet je formiran u saradnji sa državnim organima Bosne i Hercegovine i u toku je prikupljanje dokaza.

Poslanik Radule Novović osvrnuo se na pitanje vezano za odnose sa javnošću Tužilačke organizacije i tim povodom zatražio informaciju da li je dovoljno učinjeno na promociji rada iste i da li ima prostora za unapređenje. Takođe, postavio je pitanje da li se u radu Tužilačke organizacije u dovoljnoj mjeri poštuje princip zaštite dostojanstva ličnosti.

VDT Ivica Stanković, u svom odgovoru, je istakao da je Tužilačka organizacija dugo vremena bila najzatvorenija institucija u državi ali da je u periodu od kada se nalazi na čelu iste značajno podignut nivo transparentnosti i da se kontinuirano radi na unapređenju kapaciteta u tom pravcu. Pored toga, saopštio je da su svi državni organi koji učestvuju u krivičnom postupku dužni da poštuju dostojanstvo ličnosti. Tim povodom, posebno se osvrnuo na prostorne kapacitete Državnog, Specijalnog i Vrhovnog tužilaštva koji nijesu na zadovoljavajućem nivou, što u mnogome utiče na lošu percepciju javnosti.

Kada je u pitanju poštovanje dostojanstva ličnosti, Glavni specijalni tužilac Milivoje Katnić je dodatno saopštio da je Specijalno državno tužilaštvo organ koji odlučuje o tome da li će određenim licima tj. osumnjičenima poslati poziv da se lično odazovu radi saslušanja ili će izdati naredbu za njihovo privođenje. Sa druge strane, o samim metodama privođenja ne odlučuje ovaj organ već Uprava policije na osnovu policijskog prava i procjene situacije. U vezi sa tim, smatra i apeluje da bi navedene metode trebalo primjenjivati samo u izuzetnim slučajevima i krajnje restriktivno shodno propisima.

Veselin Vučković, zamjenik Vrhovnog državnog tužioca, u svojoj riječi, se osvrnuo na pitanje transparentnosti, i tim povodom govorio o planiranim aktivnostima Tužilačke organizacije u cilju daljeg unapređenja ove oblasti. U vezi sa tim, naglasio je da je u Državnom tužilaštvu utvrđena posebna dugoročna Komunikaciona strategija na osnovu koje se za svaku kalendarsku godinu donose posebni Akcioni planovi sa tačno utvrđenim mjerama i zadacima. U skladu sa navedenom Strategijom vrši se kontinuirana obuka tužilačkog kadra ali i saradnja i razmjena iskustava sa tužilaštvima iz regiona.

Učestvujući u raspravi, poslanik Andrija Nikolić postavio je pitanje Glavnom specijalnom tužiocu na koji način vidi poziciju Specijalnog državnog tužilaštva, i njegovu lično danas i u nastupajućem vremenu, uzimajući u obzir aktivnosti koje ovaj organ sprovodi i same prijetnje koje su upućene kroz gro tih aktivnosti kao i saradnju sa organima u sistemu koji su dužni da pomognu.

Glavni specijalni tužilac Milivoje Katnić smatra da bi svi građani trebalo da stanu uz Ustav i Zakon i da niko nema pravo na preduzimanje diskrecionih aktivnosti koje nijesu u skladu sa navedenim aktima. U vezi sa tim, mišljenja je da su za takve postupke jedina rešenja moguća pred za to nadležnim organima tj. Državnim tužilaštvom kao jedinstvenim i samostalnim organom krivičnog gonjenja i sudovima kao organima odlučivanja. Pored toga, istakao je da Državno tužilaštvo primjenjuje najznačajnije norme iz oblasti zaštite ljudskih prava, kako ustavne tako i zakonske, tako i član 6 Evropske Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Poslanica Marija Maja Čatović, u svojoj riječi, je postavila pitanje VDT-u da li smatra da je oduzimanje imovine prije završetka sudskog procesa pravno realno i da li je moguće primjeniti institut zabrane raspolaganja imovinom dok se sudski proces ne završi.

Odgovarajući na postavljeno pitanje, VDT Ivica Stanković je pojasnio da je u slučaju trajnog oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću potrebna pravosnažna sudska odluka a da do privremenog oduzimanja imovinske koristi može doći kada se ispune zakonom propisani uslovi.

Komentarišući podnešeni izvještaj, poslanik Petar Smolović je postavio pitanje da li su Tužilačkoj organizaciji obezbijeđeni svi neophodni preduslovi za kvalitetan rad u smislu kadrovskih, prostornih, tehničkih i finansijskih preduslova, imajući u vidu zaključke ovog Odbora iz prethodne godine. Takođe je želio da uputi generalni apel povodom sprovođenja mjera pritvora u smislu da bi istima trebalo pristupiti na način da se maksimalno poštuje dostojanstvo ličnosti i prezumcija nevinosti kao i pretpostavka u korist slobode.

Kada su u pitanju uslovi rada u svim tužilaštvima, Ivica Stanković, VDT, je ukazao da isti nijesu zadovoljavajući, naročito kada je u pitanju rad Specijalnog državnog tužilaštva i Viših državnih tužilaštava, što u mnogome daje negativnu sliku u javnosti, ali da ima pomaka u cilju njihovog poboljšanja. Takođe, Glavni specijalni tužilac Milivoje Katnić je dodatno pojasnio da Specijalno policijsko odjeljenje, imajući u vidu činjenicu da isto djeluje na državnom nivou, nije učestvovalo u radnjama i aktivnostima koje se odnose na sprovođenje mjera pritvora.

Poslanik Bogdan Fatić, učestvujući u raspravi, dao je komentar u odnosu na pitanje transparentnosti i javnosti rada Državnog tužilaštva i Tužilačkog savjeta, smatrajući da je navedena oblast znatno unaprijeđena. U vezi sa tim, istakao je da je na internet stranici Državnog tužilaštva omogućen uvid u rad ove institucije i da su podaci dostupni i da se redovno ažuriraju. Uzimajući u obzir napredak i razvoj IKT sistema, poslanik Fatić je postavio pitanje da li je Državno tužilaštvo spremno da adekvatno odgovori na sve češće sajber napade. Takođe, postavio je pitanje da li će ulaskom Crne Gore u NATO nivo zaštite u ovoj oblasti biti još više unaprijeđena.

Odgovarajući na postavljeno pitanje, Veselin Vučković, zamjenik Vrhovnog državnog tužioca je naglasio da je posljednjih godina, u Državnom tužilaštvu, posvećena posebna pažnja razvoju ovog sistema naročito kroz programe podrške koji su crnogorskom pravosuđu obezbijediđivani od strane EU kao i kroz rad ekspertskih timova. Kada su u pitanju krivična djela računarskog kriminala, Veselin Vučković je istakao da su za državne tužioce posebno važni programi obuke i jačanje sektora poslova unutar Sekretarijata Tužilačkog savjeta kroz angažovanje stručnjaka iz IKT oblasti. Takođe je ukazao da je ovaj postupak kontinuirano u toku i da se unapređuje. Tim povodom, Specijalni državni tužilac Milivoje Katnić je dodao da se u Specijalnom državnom tužilaštvu dokumenta čuvaju u pisanoj formi i na CD-u u slučaju potencijalnih sajber napada.

Predsjednik Odbora, Željko Aprcović, iznio je svoj stav i određene komentare u odnosu na podnešeni izvještaj. Tim povodom, osvrnuo na podatke vezane za rad Specijalnog državnog tužilaštva, postavljajući pitanje da li je ovaj organ, u kadrovskom smislu, osposobljen da odgovori izuzetno velikom obimu posla a u cilju podizanja kvalitetne optužnice koja bi dovela do osuđujuće presude. Takođe je istakao da je u prošlogodišnjim zaključcima Odbora ukazano na nedovoljno korišćenje instituta odloženog krivičnog gonjenja i sporazuma o priznanju krivice, navodeći da je u 2016. godini primjetno da je Specijalno državno tužilaštvo riješilo 28 predmeta na osnovu sporazuma, što je imalo za posljedicu oduzimanje materijalne koristi od izvršilaca ovih krivičnih djela u iznosu od oko 24 miliona eura. U vezi sa tim, mišljenja je da bi cjelokupna Tužilačka organizacija, na svim nivoima, u većoj mjeri trebala da primjenjuje navedene institute kako bi se došlo do bržeg zadovoljenja pravde. Pored toga, osvrnuo se na podatak da je u izvještajnom periodu povećan broj izvršilaca krivičnih djela iz oblasti bezbjednosti saobraćaja, smatrajući da bi saradnja Uprave policije i Tužilaštva trebala ići ka tome da se preduprije dalekosežne štetne posljedice ovih krivičnih djela. Poslanik Aprcović takođe smatra zabrinjavajućim podatak da je zabilježen porast maloljetničke delikvencije ističući da bi trebalo zajednički povesti računa o ovim licima kako bi se spriječile štetne posljedice. Pored toga, postavio je pitanje vezano za podatak o broju nepoznatih izvršilaca krivičnih

djela. Imajući u vidu podatak o broju oslobađajućih presuda, predsjednik Odbora je postavio pitanje da li se to reflektovalo na budžet države u smislu neosnovanog lišenja slobode.

Povodom podataka o nepoznatim izvršiocima krivičnih djela, Veselin Vučković, zamjenik Vrhovnog državnog tužioca, u svom odgovoru, je saopštio da je svaki procenat neotkrivenih učinilaca krivičnih djela visok i da je u tom smislu cilj da se obezbijede sve aktivnosti i mobilišu svi organi otkrivanja kako bi taj broj bio manji. Takođe je istakao da je Državno tužilaštvo organ krivičnog gonjenja poznatih izvršilaca krivičnih dok je u postupku otkrivanja krivičnih djela proaktivna uloga ovog organa u okviru konkretnog predmeta i u mjeri raspolaganja obavještajnim podacima organa otkrivanja. U vezi sa tim, mišljenja je da bi pravovremena i adekvatna saradnja između svih organa otkrivanja doprinjela boljoj prevenciji ovih krivičnih djela. Kada su u pitanju oslobađajuće presude, zamjenik Vrhovnog državnog tužioca je ukazao da je primjetno smanjenje broja krivičnih predmeta riješenih na ovaj način i da se ne može očekivati da svaka optužnica bude riješena osuđujućom presudom iz razloga postojanja strogih mehanizama propisanih ZKP-om a koji predviđaju sudsku kontrolu optužnih akata.

Zaključujući raspravu, predsjednik Odbora je podsjetio članove Odbora da će na narednoj sjednici Plenumu biti predložen Izvještaj Odbora sa predlogom zaključaka povodom Izvještaja o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva za 2016. godinu.

Sjednica je završena u 12 sati i 30 minuta.

Zapisnik sačinila:

Sekretarka Odbora
Slavica Mirković

Predsjednik Odbora
Željko Aprcović